

CODI: 22239- Noves Tecnologies Aplicades a l' Educació Especial

Estudis: Psicopedagogia – curs 2006-2007

assignatura optativa, 4 crèdits– 40 h

Prof. Pere Marquès - Departament de Pedagogia Aplicada - UAB

FINALITATS

La finalitat general d'aquesta assignatura és facilitar una reflexió profunda sobre l'aplicació de les tecnologies al camp de l'educació especial, i en particular:

- Oferir una visió amplia dels possibles papers de les tecnologies de la informació i de la comunicació en el procés educatiu i formatiu de les persones amb necessitats especials.
- Considerar algunes concepcions d'utilització d'aquests recursos tecnològics en els diferents tipus de necessitats especials.
- Desenvolupar el criteri professional dels estudiants per facilitar la presa de decisions sobre l'ús dels recursos tecnològics als diferents contextos educatius. Elaborar criteris sobre la selecció, l'ús i l'avaluació dels mitjans tecnològics des de perspectives educatives, inclusives, equitatives i de cohesió social.
- Elaborar i desenvolupar propostes d'utilització educativa de recursos tecnològics en els diferents tipus de necessitats.
- Posar en contacte els estudiants de Psicopedagogia amb el domini bàsic dels principals recursos tecnològics que aporten les noves tecnologies de la informació, la comunicació i en general, d'utilització en l'àmbit educatiu, compensatori i adaptatiu..

TEMES

- 1.- [La societat de la informació i el desenvolupament de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació.](#) Implicacions per l' Educació.
- 2.- [Els recursos didàctics:](#) concepte, taxonomies, funcions, avaluació i ús contextualitzat
- 3.- [Tecnologies i Educació Especial.](#) Aplicacions específiques de les TIC a les diferents àrees de necessitat.
 - Discapacitats físiques
 - Discapacitats psíquiques
 - Discapacitats mentals y problemes de la superdotació
- 4.- [La informàtica i el multimèdia educatiu.](#) Conceptualització, avaluació, models d'utilització.
- 5.- [Disseny i producció de materials multimèdia per al ensenyament](#) amb Power Point..
- 6.- [Internet i les xarxes en educació.](#) Conceptualització, avaluació, aplicacions educatives, models d'utilització. Anàlisis d'entorns virtuals d'aprenentatge. Les webs docents i les weblogs
- 7.- [Avaluació d'experiències d'aplicació de les TIC a l' Educació Especial](#)

METODOLOGIA DE TREBALL

El curs es desenvoluparà mitjançant un conjunt d'activitats d'ensenyament i aprenentatge que possibilitin assolir les finalitats educatives proposades.

Les classes seran teòric - pràctiques i tindran la funció de proporcionar als alumnes un marc conceptual ampli que els permetrà situar-se dins de les temàtiques del curs.

Les activitats que es portaran a terme a classe seran de molt diferent tipus i totes tindran l'objectiu d'ajudar al desenvolupament del criteri professional dels alumnes al moment de triar qualsevol eina informàtica pel seu ús amb persones amb necessitats especials, tot i que també ajudaran a la utilització de diferents eines informàtiques des d'un punt de vista bàsicament pràctic. Durant aquestes sessions es visualitzaran i avaluaran des del punt de vista educatiu, diferents propostes educatives elaborades per l'educació especial així com programari informàtic específic.

ACTIVITATS QUE ES REALITZARAN Y SISTEMA D'AVUACIÓ

- 1.- Disseny d'un dossier sobre com usen les TIC en un centre docent d'Educació Especial, visita al centre, elaboració del dossier i presentació pública a classe (GRUPS DE 3, suposa el 20% de la nota)
- 2.- Avaluar un material didàctic multimèdia (CD o on-line) útil per a l'Educació Especial (PARELLES, suposa el 10% de la nota)
- 3.- Elaboració d'un material didàctic multimèdia amb Power Point o tecnologia de pàgina web i presentació a la classe (GRUPS DE 3, suposa el 10% de la nota)
- 4.- Examen sobre els aspectes teòric-pràctics de l'assignatura (INDIVIDUAL, suposa el 50% de la nota). Suposarà el 100% de la nota pels alumnes que no puguin venir a classe o fer els altres treballs
- 5.- Presentar l'autoavaluació final de l'assignatura, assistència a classe i altres treballs optatius con fer lectures i analitzar recerques i projectes d'aplicació de les TIC a l'Educació Especial (INDIVIDUAL, suposa el 10% de la nota)

BIBLIOGRAFIA RECOMENADA

AGUILERA, S. (Coord) (1995). Nuevas Tecnologías aplicadas a la discapacidad. Proyectos y experiencias. Madrid: INSERSO.

AGUILERA, S.; SANTOS, A.; MUÑOZ, E. (1991). EL visualizador del habla (VISHA). **Infodidac**, 13.3543.

ALBA, C. (1994) Utilización de los recursos tecnológicos como respuesta a la diversidad. En Sancho, J.M. (coord) **Para una tecnología educativa**. Barcelona: Horsori.

ALCATUD, F y otros (2000) **Las nuevas tecnologías en el ámbito de la discapacidad y las necesidades educativas especiales**. Murcia: Consejería de Educación y Universidades.

ALONSO, F. Et al. (1996) Las actividades de formación e investigación y desarrollo del centro de transferencia en informática y Comunicaciones de la Universidad Politécnica de Madrid aplicadas a la discapacidad visual: una experiencia de colaboración institucional entre la Universidad y la Organización Nacional de Ciegos Españoles, **Integración**, 22. pp65-76.

ÁLVAREZ REVILLA i altres (1996) Cultura tecnológica y Educación. A: Sancho, J & Millán, M. (Coords) **Hoy ya es mañana. Tecnologías y Educación: un diálogo necesario**. Pp 21-36 Sevilla: M.C.E.P.

COMISIÓN TÉCNICA DEL PROYECTO L.A.O. (1994) **Proyecto L.A.O.** Madrid: fundación ONCE, APANDA, MEC.

CANDELOS, A y LOBATO, M (1997) **Guía de acceso al ordenador para personas con discapacidad**. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

CARDONA, M; GALLARDO, MV Y SALVADOR, ML (2001) **Adaptemos la escuela. Orientaciones ante la discapacidad motórica**, Málaga: Aljibe.

CEBRIAN , M. Y RIOS, J.M. (Coord.) (2000): **Nuevas tecnologías aplicadas a las didácticas especiales**. Madrid. Pirámide.

COMUNICACIÓN Y PEDAGOGIA- INFODIDAC (1998), 150. Monogràfic sobre Noves Technologies y Educació Especial. <http://sauce.pntic.mec.es/~alglobal>

COMUNICACIÓN Y PEDAGOGIA – (1999), 162. Monogràfic sobre Noves Technologies y Educació Especial. . <http://sauce.pntic.mec.es/~alglobal>

CUESTA, A.M. et al (1996) La informática en la educación de alumnos con necesidades educativas especiales. En J. Ferrés y P. Marqués (coord). **Comunicación Educativa y nuevas Tecnologías**. Barcelona: Praxis

ESCOIN, J. (1986) **El ordenador al servicio de la integración escolar y social de personas con gran discapacidad**. Barcelona: Patronat Municipal de Disminuïts.

FERNÁNDEZ DE VILLALTA, M. (1988) **Tecnologías de la información y discapacidad**. Madrid: Fundesco.

GARCÍA VISO, M. Y PUIG DE LA BELLACASA, R. (1988) **Empleo, discapacidad e innovación tecnológica**. Madrid: Fundesco.

GÓMEZ M.J.; ALAMILLO, S.; JUNOY, M. (1988). **Posibilidades de aplicación de la informática a la Educación Especial**. Madrid: MEC-CNREE.

GUZMÁN, A.; JARA, P. (1995). **Síntesis y visualización del habla**. Madrid: MEC.

HOWELL, R. ; NAVARRO, J. (1997). Ayudas tecnológicas en las aulas de integración de alumnos con necesidades educativas especiales. **Revista de Educación**. 313: 313-324.

KING, D. (1990). La aplicación del software en la Educación Especial. **Comunicación, Lenguaje y Educación**, 5, 31-46.

MARTÍ, E. (1992) Ordenadores al servicio de la educación especial. A Martí, E. **Aprender con ordenadores en la escuela**. Pp 206-223 Barcelona: Horsori.

MARTÍ, E. (1992) **Aprender con ordenadores en la escuela**. Barcelona: ICE Univ. Barcelona/Horsori.

MARTÍN, E. Y ESCOIN, J. (1986) **Las nuevas tecnologías: una ayuda eficaz para la integración social del disminuído físico**. Barcelona: Patronat Municipal de Disminuïts.

MARTÍNEZ, F. J. (1997) TESTAB: un proyecto para hacer realidad el acceso a la información y los fondos bibliotecarios. **Integración**, 24, pp.43-46.

MONFORT, M. (1994) El desarrollo del lenguaje y el ordenador. **Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología**, XIV, 4, 219-226.

M.E.C. (1998) **Nuevas Tecnologías y Necesidades Educativas Especiales**. Madrid: MEC

NAVARRO, J.L. (1997) Medios Informáticos en la intervención logopédica. **2º Simposio Nacional de Logopedia. Formación y Profesión. Libro de Actas**. Barcelona: ALE/Univ. Ramón Llull, 131-138.

NAVAROR, J.L. y SERVET FRAGA, M. (1998) **Medios informáticos en la intervención logopédica**. Mimeo

PASTOR, C. (1994) Utilización didáctica de recursos tecnológicos como respuesta a la diversidad. A: Sancho, J (coord.) **Para una tecnología educativa**. Pp 221-239 Barcelona: Horsori. BATTRO, A. (1986) **Computación y Aprendizaje especial**. Buenos Aires: Ateneo.

P.N.T.I.C. (1992) **Nuevas Tecnologías y necesidades educativas especiales. Orientaciones para la atención a la diversidad**. (vol. I y II). Madrid: MEC.

PUERTA, C.: SETI, N. L. (1993) **Aplicaciones informáticas y ACNEE**. Castro Urdiales: CEP. Actes de les Jornades d'Informàtica i educació especial (1989) **Informàtica i educació especial**. Barcelona: ICE de la Universitat de Barcelona.

RUIZ, C.; GÓMEZ, I. (1997) Proyecto MUSA-TIDE. Experimentación realizada con Phonos-Lenguaje. **Fiapas**, 55, I-VIII.

SÁNCHEZ, R. (1997) **Ordenador y discapacidad**. Madrid: CEPE

SÁNCHEZ RODRÍGUEZ, J. (1999) Programa "mi Barrio" Software para la deficiencia auditiva. **Comunicación y Pedagogía**, 162, pp. 27-33.

SANCHO, J. M. (1995) Desarrollo cognitivo y tecnologías de la información y la comunicación. Una interacción educativa. **Comunicación y Pedagogía**, 131, pp.37-47.

SANCHO, J. M. (coord) (1994) **Para una tecnología educativa**. Barcelona: Horsori.

SANCHO, J. y otros (2001) **Apoyos Digitales para la Educación Especial**. Barcelona: Octaedro - EUB

SUÁREZ, M. D. (1997). Nuevas Tecnologías y Comunicación Aumentativa y alternativa. **2º Simposio Nacional de Logopedia. Formación y Profesión. Libro de Actas**. Barcelona:

ALE/Univ. Ramón Llull, 149150.

V.V.A.A. (1991) **Informàica y Logopedia**. Cartagena: APANDA.

V.V.A.A. (1991) **Monográfico Nuevas Tecnologías y Discapacidad**. Infodidac.

V.V.A.A. (1992) **Aplicaciones didácticas en el teclado de conceptos**. Madrid: MEC- PNTIC

V.V.A.A. (1995) Nuevas Tecnologías. Educación Especial (I). **Comunicación y Pedagogía-Infodidac**, 131.

V.V.A.A. (1995) Nuevas Tecnologías. Educación Especial (II). **Comunicación y Pedagogía-Infodidac**, 133.

VELASCO, F (1997) Informática y sordera. **2º Simposio Nacional de Logopedia. Formación y Profesión. Libro de Actas**. Barcelona:ALE/Univ. Ramón Llull, 139-147

VENDRELL, J.M. (1997) Informática y afasiología. **2º Simposio Nacional de Logopedia. Formación y Profesión. Libro de Actas**. Barcelona:ALE/Univ. Ramón Llull, 159-161

VIDIELLA, B. (1992) El paper de la informàtica com a dinamitzador del treball de desenvolupament cognitiu i lingüístic: el cas dels alumnes sords. **European Conference about Information Technology in Education: a critical insight**. Barcelona: Universidad de Barcelona.

VON TETZCHNER, S.; MARTISEN, H. (1993) **Introducción a la enseñanza de signos y al uso de ayudas técnicas para la comunicación**. Madrid: Visor.

ADRECES D'INTERES AL WEB

Apple <http://www.apple.com/education/K12/disability>

CEAPAT, Centro Estatal de Autonomía Personal y Ayudas Técnicas. <http://www.ceapat.org>

Centro Nacional de Información y Comunicación Educativa (CNICE) http://cnice.mecd.es/Recursos2/atencion_diversidad

Closingthegap. <http://www.closingthegap.com/>

Marqués, P (2002), Diferents recursos sobre Noves Technologies: <http://dewey.uab.es/pmarques>

Materials informàtiques del Programa de Informàtica Educativa (de Catalunya): <http://www.xtec.es/recursos/sinera/>

Microsoft <http://www.microsoft.com/enable>

“Programa Nacional de Nuevas Tecnologías” : <http://www.pntic.mec.es/>

“Red Nacional I+D”: <http://www.rediris.es>

“Revista Comunicación y Pedagogía”: <http://sauce.pntic.mec.es/~alglobal>

Unitat de Tècniques Augmentatives de Comunicació (UTAC), Habilitació i Accés a l'Ordinador. <http://www.xtec.es/~esoro/Indexajuts.htm>

“Web de Tecnologia Educativa”: <http://www.ull.es/departamentos/didinv/tecnologiaeducativa/>